

بازیگری، سپنتایی شناخت و دیدار (شهود)

نگارنده: عرفان پهلوانی

کارشناس ارشد ادبیات نمایشی

آموزگار، پژوهشگر، نویسنده، بازیگر، نمایشنامه‌نویس، ترانه‌سرا، کارگردان و روزنامه‌نگار

افزون‌تر، بر اهمیت شناخت خود در رشته‌های گوناگون علوم انسانی، مانند عرفان، روان‌شناسی، فلسفه، آینده‌پژوهی و ... تأکید فراوان شده است. برای نمونه، یکی از ارزشمندترین کتاب‌ها در این باره، کتاب خودکاوی نوشته دکتر کارن هورنای^۱ است.

اشاره بدین نکته نیز بد نیست که کنستانتین استانیسلاوسکی^۲، هنرمند بزرگ هنرهای نمایشی و دانشمند برجسته دانش و هنر بازیگری، در گفتاوردی، کارویژه بازیگر را دو چیز دانسته است: نخست یافتن جوهره نقش و دیگر ارائه جوهره نقش. یافتن جوهره نقش، برآیندی است که از پس فرآیند شناخت، بررسی و تحلیل به دست خواهد آمد. پس شاید باید هر بازیگر نخست پیرامون خویش و خود شناخت یابد و سپس برای هر کاراکتر که می‌خواهد نقش او را ایفا کند، این شناخت‌نامه (پرسش‌نامه) را به شایستگی سامان دهد:

- ۱- نخستین یادمان (خاطره) که از این زیست و زندگی به یاد می‌آورد، چیست؟
- ۲- دست‌کم هفت آرزوی بزرگ و بزرگ‌ترین آرزوی شما چیست؟
- ۳- دست‌کم هفت توانمندی برجسته و برجسته‌ترین توانمندی‌اش (مهم‌ترین نقطه قوتش) چیست؟
- ۴- دست‌کم هفت پدیده شادی‌ساز و برجسته‌ترین شادی‌اش چیست؟
- ۵- دست‌کم هفت چیز دلهره‌آور و بزرگ‌ترین ترسش چیست؟
- ۶- دست‌کم هفت کاستی و برجسته‌ترین سستی‌اش (مهم‌ترین نقطه ضعفش) چیست؟

1 Karen Horney

2 Konstantin Stanislavski

بازیگری پدیده‌ای است سپنتا و بیش و پیش از آنکه خرد توان درک این سپنتایی را داشته باشد، سپنتاها باید با دل کشف شوند و شهود، شاید از همین روی و با نگاه به توان و سپنتایی هنر و دانش، بازیگری است که گوتته آورده است: «باشد که صحنه همچون طنابِ بندبازان به افراد ناشایست یارای راه رفتن بر روی خود را ندهد.»

پیامدار گرامی اسلام (ص)، سقراط حکیم، مولانا، عطار نیشابوری، شاه نعمت‌الله ولی و بسیاری دیگر از اندیشمندان و فرهیختگان جهان، بر یک نکته انگشت برنهادند: خودشناسی.

«مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ»؛ هر کس خود را بشناسد، پس همانا خدایش را خواهد شناخت (پیامبر اسلام).
خودت را بشناس (به انگلیسی: Know thyself) و به یونانی: γνῶθι εαυτόν (سقراط).

روزها فکر من اینست و همه شب سخنم

از کجا آمده‌ام، آمدنم بهر چه بود؟

که چرا غافل از احوال دل خویشتم

به کجا می‌روم؟ آخر نمایی وطنم

(مولانا)

آنچه گویی وانچه دانی آن تویی

خویش را بشناس صدچندان تویی

(عطار)

ای آن‌که طلبکار خدایی به خود آ

اول به خود آ چون به خود آیی به خدا

از خود بطلب کز تو خدا نیست جدا

اقرار بیاری به خدایی خدا

(شاه نعمت‌الله ولی)

در سده گذشته و از دهه‌های پیشین تا امروز نیز، روزبه‌روز

- زندگی کاراکتر چه کسی هست؟ چرا؟
- ۲۹- دست کم هفت چیز (شیء) دلپسند و دلپسندترین پدیده زندگی کاراکتر چیست؟
- ۳۰- رنگ، فصل، آب و هوا، جامه، خوراک، نوشیدنی، سرگرمی و... دلپسند کاراکتر چیست؟
- ۳۱- دست کم هفت ویژگی روانی (بر پایه دانش روانشناسی) کاراکتر چیست؟
- ۳۲- دست کم هفت ویژگی چهره و تن (بر پایه دانش‌های چهره‌شناسی و اندام‌شناسی) کاراکتر چیست؟
- ۳۳- دست کم هفت ویژگی برتر روانی، تنانی، رفتاری و منشی کاراکتر و برترین ویژگی‌اش چیست؟
- ۳۴- دست کم هفت ویژگی بد روانی، تنانی، رفتاری و منشی کاراکتر و بدترین ویژگی‌اش چیست؟
- ۳۵- دست کم هفت خواست و نیاز سرکوب‌شده کاراکتر و بارزترین خواست و نیاز سرکوب‌شده‌اش چیست؟

- ۷- دست کم هفت رنج و برجسته‌ترین اندوهش چیست؟
- ۸- دست کم هفت خشم و برجسته‌ترین خشمش چیست؟
- ۹- دست کم هفت بیزاری و برجسته‌ترین تنفرش چیست؟
- ۱۰- دست کم هفت پدیده سپنتا و سپندترین پدیده‌اش چیست؟
- ۱۱- دست کم هفت خوشایند و هفت بدآیندش چیست؟ (بر پایه سهش (حواس) پنجگانه، موشکافانه و همراه با چرایی و انگیزه باشد؛ انگیزه و چرایی می‌تواند تنانی یا روانی باشد.)
- ۱۲- نخستین آزموده (تجربه) جنسی‌اش چیست؟
- ۱۳- آیین، باور، جهان‌بینی، زبان، نژاد، منش، روش، پسند و گرایش سیاسی‌اش چیست؟
- ۱۴- آموزش‌های دیده‌شده‌اش (تحصیلاتش) چیست؟
- ۱۵- کار و پیشه‌اش چیست؟
- ۱۶- ویژگی‌های خانوادگی (ریزبینانه و موشکافانه) اش چیست؟
- ۱۷- رخداد‌های برجسته دست کم هفت روز گذشته، امروز و برنامه‌های سترگ دست کم هفت روز آینده کاراکتر چیست؟
- ۱۸- برجسته‌ترین دوست کاراکتر کیست؟ و معرفی این شخص.
- ۱۹- دست کم هفت سنجه (معیار) عاشقانه کاراکتر چیست؟
- ۲۰- دست کم هفت پرسش و چالش (دغدغه) بنیادین کاراکتر چیست؟
- ۲۱- زمان زیست و زندگی کاراکتر کی است؟
- ۲۲- مکان زیست و زندگی کاراکتر کجاست؟
- ۲۳- جایگاه یگانه (فردی) و همگانی (اجتماعی) کاراکتر (موقعیت کاراکتر) چیست؟
- ۲۴- برخورداری (وضعیت اقتصادی) کاراکتر چگونه است؟
- ۲۵- چه کسی است؟ از کجا آمده است؟ چرا آمده است؟ چه کار انجام می‌دهد؟ کجا خواهد رفت؟ چه خواهد شد؟
- ۲۶- دست کم هفت یادمان خوش و بهترین یادمان (خاطره) کاراکتر چیست؟
- ۲۷- دست کم هفت یادمان ناخوش و بدترین یادمان (خاطره) کاراکتر چیست؟
- ۲۸- کاونده‌ترین (تأثیرگذارترین) انسان